

Мирчев Е.

НЕМЕТАЛНИ НАДГРАДБИ ИЗРАБОТЕНИ СО КОРАДЕНТ НА ДЕСТРУИРАНИ ЗАБИ КАКО НОСАЧИ НА ФИКСНИ КОНСТРУКЦИИ

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - Скопје: Клиника за фиксна стоматолошка протетика

Усовршувањето на композитните материјали овозможува нивно користење за надградба на витални и депулпирани заби.

Целта е да прикажеме еден таков композитен материјал - корадент (Coradent), на фирмата Vivadent, во соработка со дентин/емајл атхезивот синтак, на истата фирма. Опишан е составот на двата материјала, начинот на приготвувањето и нивната употреба.

Изработни се 18 надградби на депулпирани еднокорени и повеќекорени заби и на витални абрадирани заби.

Првичните резултати се задоволувачки, надградбите се механички стабилни, отпорни на оклузални оптоварувања, лесно се моделираат, брзо се стврдуваат и обработуваат, и во истата фаза се продолжува со натамошна работа.

Клучни зборови: стоматолошка протетика; композитни материјали; дентални реставрации, трајни; коронки и мостови; надградби; носачи на мостовски конструкции

Надградувањето на коронарно деструираните заби, со претходно коректно спроведена ендодонтска терапија, не е нова работа, само што се менувале материјалите и методите. Анализирајќи ги историски, развојно, тоа биле фабрички метални колчиња од разни профили, леани надградби, оформени по директен или индиректен метод, со восок или пластичен материјал и потоа заменети со метал, потоа, посебни системи на вградување метални колчиња со гвинт и оклузално оформување на забно трупче со акрилат или фабрички оформено акрилатно забно трупче, амбулантно надградување на забно трупче со цементирање на фабричко колче и надградување со некој двокомпонентен или еднокомпонентен

тен композит од вообичаената програма за конзервативни полнења.

Во поново време, се нудат композитни материјали за надградување на забните трупчиња на витални и авитални заби.

Целта е, со тие нови композитни материјали, со видно подобрени физичко-механички особини, во една фаза, да се надгради деструираниот заб, да се обработи и да се продолжи со отпечатување за фиксна конструкција, во истата сеанса. Тоа треба да ја поевтини и да ја забрза дефинитивната изработка, без да има последици по квалитетот на изработката.

Овде ќе стане збор за еден таков материјал, корадент (Coradent), од богатата палета производи на фирмата Lck, во соработка со Vivadent. Овие фирми се одамна присутни во нашата средина, и малку ќе биде ако речеме дека нивните производи, кај нас, се материјали на избор.

Корадентот е двокомпонентен, самоврзувачки композит, рендген контрастен. Овој композитен материјал е составен од следниве компоненти: Bis-GMA, UDMA, TEGDMA, како главни делови на органскиот матрикс, и високо дисперзирани честици на силициумдиоксид и бариумов стаклен контраст, силанизиран и помешан во матриксот (1,4,5). Во тоа е додаден и итербиев трифлуорид, како антикариоген фактор. Пакуван е како паста, во шприцеви, како базна паста и катализатор.

Индикациите за негова употреба се надградби на депулпирани и витални заби. По боја е жолтеникав и, од естетски причини, не е погоден за обични конзервативни полнења. Се меша во сооднос 1:1 на блок за мешање со тврда пластична шпатула, со гмечење на едната паста во другата. Времето за работа е две минути и, по десет минути, надградбата може да се обработува. Корадентот се чува на температура од 4°C до 8°C, а рокот на употреба е две години.

Врската со дентинот се остварува со атхезит, и за овој материјал се препорачува синтак атхезитот (Syntac adhesit) на истата фирма (2,3).

Синтакот служи како емајл-дентински атхезит и секогаш се применува кога се бара добра врска меѓу забната супстанција (дентин или емајл) и композитниот материјал. Со него се постигнува добра атхезија и добро рабно затворање. Синтакот е двофазен атхезивен систем, и тоа: синтак прајмер (Syntac primer) - алифатски диметакрилат стопен во слабокисел ацетонски воден раствор, и, синтак атхезит (Syntac adhesit) - воден раствор на диалдеhid и хидрофилниот диметакрилат. Се применува кај композитите што полимеризираат со светлост и кај самополимеризирачките композити.

Материјал и метод

Што се однесува до начинот на работа, работното поле се изолира, третиралиот заб се промива и се суши. Емајлот се нагрзува на вообичаениот начин, се промива и се суши. На исушената површина со четче се нанесува синтак прајмер, и тој контакт треба да трае најмалку 15 секунди. Ако дозволува обликот на кавитетот, може и да се втрие и треба да се остави најмалку 15 секунди. Не се промива, туку само се издувува и се суши. Понатаму, треба да се спречи контакт со плунката или крвта. Потоа, се нанесува синтак атхезит и работното поле се суши без промивање. Преку него се нанесува хелиобонд и се полимеризира 20 секунди. Композитниот материјал за надградба корадент се замешува и, со пластичен инструмент, се нанесува на кавитетот. Во кавитетот, материјалот се набива со набивач или P-1 инструментот на Vivadent и со него се моделира. За моделирање се користи и четчето Vivadent G-2. Со моделирањето, на забното трупче му се дава форма. По десет минути, материјалот е врзан и може да се обработува со дијамантски борери. Евентуални вишоци не треба да се отцепуваат, туку треба да се отстрануваат со стружење. По обработката, се спроведува постбондинг техниката. Надградениот заб се користи за носач на поединечна коронка, за врска на мост или коронки во блок.

Резултати

За краток временски период (два месеца), колку што располагаме со композитот корадент и дентин/емајл атхезитот, изработени се 18 надградби, од кои 12 (66,66%) на депулпирани заби (еднокорени и двокорени) кои потоа служеле како носачи на поединечни ко-

ронки, носачи на мост или блок коронки. Од преостанатите 5 (27,77%) надградби се изработени на кратки, абрадирани витални заби, кои потоа беа покриени со коронки, врзани во блок со атчмени за ретенција на скелетирана парцијална протеза во горната вилица и една надградба (5,55%) на витален носач на мостовска конструкција.

Дискусија

Кај литературно сиромашен материјал, а само со композит и упатство од производителот, од кое можеше да се дознае составот и начинот на мешањето на материјалот, и начинот на впуштивме клинички да го провериме материјалот и да дојдеме до некои сопствени сознанија и евентуални упатства за натамошна употреба. Замешаниот материјал е густ, вискозен и пластичен. Со него треба вешто и брзо да се работи бидејќи брзо (за две минути) се стврднува. Во каналите не може да се внесува со лентула туку се набива, се кондензира со набивач за амалгам и/или P-1 инструментот на Vivadent. Моделирањето на коронарниот дел го правиме со пластичен инструмент, со P-1 инструментот или со четчето на Vivadent, G-2. Во некои случаи сме принудени да замешаме нова доза и да го надградуваме забното трупче. По врзувањето, композитот корадент е со голема тврдост и е отпорен на притисок во правец на оската на забот. Не се осмеливме да притиснеме во хоризонтален правец, плашејќи се од фрактура или отцепување и неможност за натамошна корекција. Врската со дентинот е јака, 6 МПа по 40 секунди, 7,5 МПа по 24 часа. Сите композити најмногу се врзуваат во првите минути на полимеризацијата. Синтакот достигнува 80% од својата врзувачка моќ веќе во првата минута (2, 3). Другите атхезити, во првите минути достигнуваат само 30%-40% од својата конечна врзувачка моќ.

Во врска со индикацијата за надградби на депулпирани и деструирани заби, одбиравме заби што биле фрактурирани на 2 mm до 3 mm над гингивата, за гингивалниот раб од вештачката коронка и, главно, ретенциониот дел од коронката, да бидат во контакт со преостанатиот дел од деструираниот заб а не со надградбата. Сметаме дека отпорот на надградбата е поголем ако од забот е присутен барем еден сид. Тогаш, полесно се моделира, атхезијата е поголема, а и отпорот на вертикалните и хоризонталните сили е поголем. Сметаме дека е подобро да се бира индикацијата за надградба со композит на депулпиран и деструиран заб. Надградбите на петте абрадирани витални заби имаа добра ретенција; атхезитот синтак добро се врзува со дентинот на забот и со композитот, а корадентот е цврст и отпорен на притисок и абразија,

како и на дејството на хоризонталните и на вертикалните сили.

Пациентот не го обезбедивме со заштитни коронки, и еден период од повеќе денови, до завршувањето на фиксната, а потоа и на мобилната конструкција, тој се служеше со своите надградени заби, нормално вршејќи ги цвакалните функции. Во тој период, надградбите ниту се одлепија ниту пукнаа. Едната надградба на витален заб се направи откако по земањето отпечаток старата пломба, која изгледаше добро, отпадна. Таа беше со мезиооклузален кавитет. Додека се изработуваше мостот, два пати се надградуваше на вообичаен начин, но отпаѓаше, поради цвакалната функција. По трет пат се надгради со корадент и беше применет атхезитот синтак. Надградбата стоеше без промени до цементирањето на мостовската конструкција

Оттука може да заклучиме дека и надградбите на виталните заби се отпорни, со добра ретенција, кога ќе се примени корадент со атхезитот синтак. Со него може да се коригира формата на трупчето, да се надоместат отпаднатите пломби или кариозните лезии кои потоа ќе бидат покриени со фиксна конструкција. Корадентот, поради својата жолто-кафеава боја, не може да се користи како материјал за постојани конзервативни полнења.

Од двомесечното користење на композитот корадент и атхезитот синтак и изработените надградби на депулпирани и витални заби, како едно мало, скромно искуство, и при разни форми на деструкции на витални и авитални заби, може да бидеме задоволни. Надградбите се механички стабилни, со добра физичка отпорност, со извонредна ретенција, односно атхезија и рабно затворање. Од наведените причини, со задоволство можеме да ги препорачаме композитот корадент и атхезитот синтак за надградби на витални и депулпирани и деструирани заби, за оформување на забното трупче пред протетичкото згрижување со некоја фиксна конструкција во секојдневната работа. Притоа, успехот ќе биде поголем, ако индикациите бидат правилно поставени.

Summary

NON-METAL RESTORATIONS WITH CORADENT PLACED IN DESTROYED TEETH USED AS ABUTMENTS FOR FIXED PROSTHESIS

Mirčev E.

Improvements in composite resins industry offered their usage in core and post systems for vital and pulpless teeth.

The aim of this report is to present one of these composite resins - Coradent, produced by Vivadent, used together with the dentin/enamel adhesive Syntac, by the same producer. The composition of both materials, mode of preparation and usage, are described.

18 restorations were performed, both in pulpless single rooted and multirooted teeth, as well as in vital abraded teeth.

Preliminary results are satisfactory, restorations are found to be stable and resistant to occlusal loading; they are easy for modelling, harden in short time, drilling is easy, and in the same visit the reconstructive procedure is continued.

Key words: composite resins; prosthodontics; abutments; crowns and bridges; post and core system; dental restoration, permanent

Литература

1. CORADENT. Gebrauchsinformation, Vivadent, Schaan, 1991.
2. SYNTAC, Lek-Vivadent, Ljubljana - Lichtenstein.
3. SYNTAC. Haftvermittler zwischen Zahn und Composite, Vivadent Schaan, Lichtenstein.
4. ŠKRINJARIĆ I. Traume zuba u djece. Globus, Zagreb.
5. ŠUTALO J. Primena Coradenta u postendodontskom tretmanu zubne krune. (Zbornik povzetkov), Lekovi stomatološki dnevni, Bled, 1991.